

Sjuksköterskeprogrammet VT 2015

Kurs: Omvårdnadsvetenskap B III, klinisk kurs, OM1415

Provkod: 0330

Datum: 2015-11-27

Tid 08.15-12.15

Lärare: Siv Rosén (SRN), Anita Ross (AR), Inger James(IR)

INDIVIDUELL TENTAMEN I OMVÅRDNADSVETENSKAP B, OM1415

Läs noga följande instruktion till tentamen

KOD .....

Instruktion: Skriv kodnummer och sidnummer på varje skrivningspapper

OBS! Använd separat skrivningspapper för varje fråga

Om inte varje fråga skrivs på separat skrivningspapper kan rättning fördröjas.

Ange endast det antal t.ex. omvårdnadsdiagnoser, observationer och omvårdnadsåtgärder som anges i frågan, då det är de först nämnda som rättas.

Hela skrivningsunderlaget utgör sammantaget underlag för bedömningen U, G, VG

Resultatpoäng: Max 79 p, G = ≥ 47 p, VG = ≥ 71 p

Tentamensfrågorna inlämnas tillsammans med svaren.

1. Specifik omvårdnad vid nedsatt njurfunktion

18p

Allmänna uppgifter: Karl Karlsson 1950-xx-xx

Närstående: Dotter och son

Medicinsk diagnos: Uremi

Omvårdnadsanamnes: Omvårdnadsansvarig sjuksköterska

Kontaktorsak: Karl inkommer idag då hans allmäntillstånd försämrats.

Hälsohistoria/Vårderfarenhet: Går på upprepade kontroller sedan upptäckten av försämrade njurfunktionsprover

Pågående vård: För cirka 4 månader sedan fick Karl en CDK. Vid det senaste läkarbesöket var blodtrycket kraftigt förhöjt. Njurfunktionsproverna har försämrats under behandling av proteinreducerad kost. På grund av det försämrade tillståndet står Anders inför valet att påbörja någon form av aktiv uremibehandling. I dagsläget finns ingen lämplig donator men Anders står sedan en tid tillbaka uppsatt på väntelistan för njurtransplantation.

Överkänslighet: Ingen känd

Social bakgrund: Arbetar på Universitetet inom administration. Skild och har två vuxna barn. Bor i lägenhet.

Omvårdnadsstatus: 2014-11-23/kl:10:30

Kunskap/utveckling: Låg sjukdomsinsikt. Önskar delta i njurskola.

Andning/cirkulation: Blodtryck 185/105 mm Hg. Puls 74. Andfådd vid fysisk ansträngning. Hb 75.

Nutrition: Proteinreducerad kost. Illamående, har dålig aptit. Har en obehaglig smak i munnen och besväras av muntorrhet.

Elimination: Oliguri. Normal tarmfunktion.

Hud/vävnad: Svår klåda, framför allt på ryggen och extremiteterna. Rivmärken. Ingen hudinfektion.

Sömn: Tilltagande trötthet sedan ett år tillbaka, men inga sömnproblem.

Psykosocialt: Minskat umgänge med vänner p.g.a. svår trötthet. Känner stort stöd från sina barn. Han saknar vännerna mycket. Oroar sig för ekonomin p.g.a. nedsatt arbetstid.

Välbefinnande: Mår i dagsläget inte bra, men hoppas att välbefinnandet återkommer när dialysbehandlingen startar.

Fråga 1a.

Ge förslag på 5 omvårdnadsåtgärder som troligtvis blir aktuellt för denna patient.

Motivera!

(10p)

Karl är orolig över hur det ska bli framöver för honom när han får börja med hemodialys. Han har en stark önskan om att fortsätta leva sitt liv som tidigare, dvs. före insjuknandet i njursvikt.

Fråga 1b.

Ange fyra observationer som är viktiga att du som sjuksköterska gör hos en patient med uremi. Motivera!

(8p)

Prostatacancer och smärta

(28p)

Dag I – ankomst till vårdavdelningen

Johan Karlsson 61 år kommer till din vårdavdelning till följd av att han har fått diagnosen prostatacancer. Det är en aggressiv form och han skall opereras dagen efter ankomst till avdelningen. Du är omvårdnadsansvarig sjuksköterska.

Johan arbetar som bilförsäljare, är gift med Gunnar, har tre vuxna barn och ett barnbarn. Maken har berättat att han är mycket orolig för hur framtiden skall bli och om cancer har spridit sig i kroppen.

När du är klar med ankomstsamtalet och skall göra omvårdnadsstatus kommer anestesi-läkaren för att göra en preoperativ bedömning. Det är mycket att göra på vårdavdelningen och du skall gå på en föreläsning om ett nytt läkemedel så din kollega Anders tar över omvårdnadsstatus.

Omvårdnadsstatus vid inläggning

Kommunikation: Något nedsatt hörsel.

Aktivitet: Har svårt att gå till följd av problem med höger knä. Smärtar vid längre promenader.

Står på väntelistan till ortopedkirurgiska enheten.

Elimination: Måste gå upp och kissa flera gånger på nätterna. Har haft en del diarré sista tiden.

Nutrition: Vanligtvis god aptit, äter inte inälvsmat. Äter mindre nu, men försöker dricka mycket.

Andning/cirkulation: Upplever inte några problem.

Smärta: Ont höger knä. Äter tablett Alvedon.

Hud: Hudkostymen är hel.

Kunskap/utveckling: Säger sig endast fått veta att han har en tumör i prostatan. Vill veta så mycket som möjligt om vad som kommer att ske efter operationen. Hur kommer det att bli med kissandet och kommer han och maken att kunna ha ett fungerande samliv?

Psykosocialt: Orolig inför operation och för att cancer skall ha spridit sig då hans pappa dog i prostatacancer med spridning av skelettmetastaser. Makarna har inte kunnat prata om detta utan har skjutit problemet framför sig.

Omvårdnadsstatus 3 dagar efter operationen

Johan har gjort skelettscintigrafi som visar att cancersjukdomen har spridning i höger höft. Han har fått information av läkaren.

Aktivitet: Ligger gärna på sängen och vill inte gå ut till matsalen.

Elimination: KAD

Nutrition: Mår illa och vill inte äta.

Andning/cirkulation: Upplever inte några problem.

Smärta: Ont höger knä. Och smärta i nedre delen av buken. VAS 7. Får morfin subcutant.

Psykosocialt: Ledsen, kontaktsökande och orolig.

Besvara följande frågor:

Fråga 2a:

Ge förslag på 4 omvårdnadsåtgärder som du vidtar för att förebygga/minska patientens illamående. Motivera.

(8p)

Fråga 2b: Johan har VAS 7. Vad innebär akut smärta och vad har den för negativ inverkan på organsystemet, ge förslag på 3 negativa konsekvenser. Motivera **(6p)**

Fråga 2c:

Ange två omvårdnadsåtgärder som kan förebygga/lindra Johns smärttillstånd. (ej farmakologisk behandling). Motivera ditt val av omvårdnadsåtgärd! **(4p)**

Fråga 2e: *OBS! Skriv denna fråga på separat papper* **(11)**

Ge fem förslag på hur du kan arbeta utifrån familjefokuserad omvårdnad med ett familjecentrerat perspektiv med Johan och hans familj. **Motivera** ditt svar. **(10p)**

Levercirros och blodhantering

(33p)

På din avdelning har du hand om Sophia som har levercirros på grund av kronisk leversvikt orsakat av ett tidigare/pågående alkoholmissbruk. På grund av det har hon ascites och även kända esofagusvaricer.

Fråga 3a: Beskriv tre viktiga observationer som du som sjuksköterska bör göra med tanke på hennes ascites. Motivera varför du gör dessa observationer. (6p)

Fråga 3b:

Vad behöver du tänka på angående hennes nutrition med anledning av hennes ascites och esofagusvaricer? (4p)

Fråga 3c:

Sophia är trött och medtagen och orkar knappt upp ur sängen. Beskriv observationer du bör göra med anledning av detta. Motivera varför.

(6p)

Fråga 3d:

Hennes Hb har sjunkit rejält och det beslutas att Sophia behöver blodtransfusion omgående.

Beskriv de kontroller du gör innan du sätter blodet (13p)

Fråga 3e:

Blodtransfusionen har pågått i 15 minuter, Sophia ringer på klockan och klagar över att hon fryser. Ser ut som hon har frossa. Vad gör du, vilken handlingsberedskap har du? (4p)

